

Oponentský posudek diplomové práce:

Osud říčanských židů

Autorka: **Lucie Strejčková**

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Županič, PhD.

Oponentka: ing. Michaela Dvořáková, PhD.

Diplomantka předkládá práci zpracovanou na základě monografií, množství sekundární literatury i dosud nezpracovaných materiálů poskytnutých muzeem i na základě rozhovorů s pamětníky. Ze způsobu i rozsahu práce je patrné velké osobní zaujetí. Za důležitý přínos práce spatřuji systematické uvedení do židovské problematiky v českých zemích. Diplomantka podává základní informace, uvádí čtenáře do souvislostí na hlubší úrovni než je všeobecný přehled a přesto práce neopakuje notoricky známé věci. Za nejvýznamnější přínos ale považuji precizně propracované představení protizidovské politiky Třetí říše se zvláštním zřetelem k Protektorátu Čechy a Morava, s přehledem represivních opatření a právních aspektů, které jednotlivé kroky protizidovské politiky zdůvodňují a doplňují. Autorka ve své práci také zaznamenává dopady této politiky na židovské i nežidovské obyvatelstvo. Jako velmi přínosné pro práci učitele hodnotím systematické definování perzekuovaných skupin, výčet postupných diskriminačních opatření, stejně jako informace o nátlaku na ostatní obyvatelstvo ve vztahu k židům. Proto jako nejlépe, kompaktně a vyváženě zpracovanou část práce hodnotím kapitoly 1 až 10.

Za problematické považuji pokračování práce, kdy od obecného uvedení do strategie protizidovské politiky a představení situace židovského obyvatelstva v koncentračních táborech, práce pokračuje bez explicitního zdůvodnění k vybraným událostem 20. století v Říčanech.

Za nejasný pokládám smysl podkapitoly Vzpomínka na protiněmecké vystoupení v Říčanech na str. 48, kde jsou sice zaznamenány konkrétní události z Říčan, ale nejsou zapojeny do souvislostí s předchozím textem a ani neodpovídají názvu podkapitoly.

K židovské otázce se opět obrací pozornost autorky v kapitole 12, kdy popisuje Počátky židovského osídlení v Říčanech. Zarážející je skutečnost, že práce nese název Osud říčanských židů, ale podle přehledu na straně 55 šlo o komunitu velmi mladou, malou a podle na str. 54 zmiňovaných odchodů do Prahy i nestálou.

Krátké kapitoly 12, 13, 14 a 15 poskytují o židovském obyvatelstvu v Říčanech částečné informace, ale vzhledem k deklarovanému zaměření práce jsou pouze prezentováním získaných informací, výčtů, kterým chybí samostatné zpracování, propojení, interpretace. Jako cenné hodnotím zpracování a zaznamenání osudů rodin říčanských židů získaných z dokumentů uložených v Muzeu v Říčanech v kapitole 16. Také záznamy rozhovorů s pamětníkem v kapitole 17 a 18 zvyšují přínos a didaktickou využitelnost práce.

Práce vykazuje jistou nevyváženost úrovně zpracování, kdy od velmi důkladně a logicky zpracovaných kapitol 1 až 10 autorka přechází k částečně zpracovaným a zejména málo zdůvodněným kapitolám 11 až 15. V závěrečných kapitolách se opět objevují významné informace, diplomantkou promyšlené a samostatně zpracované.

Z hlediska formálního práce obsahuje jisté nedostatky ve formulacích.

Neúplné formulace

Kapitola židé v českých zemích str. 13 věta „Za Ferdinanda I. došlo k pokusu o vypovězení (1541 a 1557). podobně i za Marie Terezie v letech 1744 – 1748.“ neříká odkud měli být židé vypovězeni, str. 34 část věty „o vhodnosti protektorátní židy nějakým způsobem „ghetoizovat“....“ nedává v této podobě smysl, str. 36 neúplné formulace „při dobrovolném českého obyvatelstva by se uvolněním židovských bytů získaly byty stejné velikosti...“, str.37 také věta „9.1. 1942 byl oznámen první transport z Terezína do Rigy příprava dalších“ není úplná.

Překlepy

str.14 překlep ve větě „Hospodářský rozmach ghetta se projevil jeveno zejména rozsáhlou stavební činností Mordechaje Maisela“, str. 25 ve druhé větě chybějící předložka, str. 27překlep vznosy místo výnosy, str. 29 pravopis všechny tato opatření..

Po zvážení přínosu práce a pozitiv jejího zpracování doporučuji práci k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Naznačte možnosti využití poznatků o protižidovské politice Třetí říše ve výuce a zdůvodněte svůj postup od obecných informací k informacím regionálním.

Přiřaďte vybraná témata prezentovaná v práci tematickým okruhům vzdělávací oblasti člověk ve společnosti a naznačte jim odpovídající cíle výuky.

V Praze dne 18.12. 2013

ing. Michaela Dvořáková, PhD.